

UPPHANDLINGSRAPPORT

Nordiska småbolagsfonder

Fondtorgsnämnden
Swedish Fund Selection Agency

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Fondtorgsnämndens uppdrag	6
3. Upphandlingsprocessen	8
3.1. Fondtorgsnämndens marknadsdialog	
3.2. Förberedande analys	
3.3. Framtagande av upphandlingsspecifikationer	
3.4. Annonsering av upphandling	
3.5. Krav, uteslutningsgrunder och utvärdering	
3.6. Beslut	
3.7. Allokering och avregistrering	
3.8. Löpande granskning och utvärdering	
4. Kategorin nordiska småbolagsfonder idag	14
4.1. Fondutbud	
4.2. Avgifter	
4.3. Avkastning	
4.4. Hållbarhet	
5. Resultat av upphandlingen	17
5.1. Upphandlingens omfattning	
5.2. Inkomna anbud	
5.3. Kravuppfyllnad	
5.4. Utvärdering av anbud	
5.5. Tilldelningsbeslut	
5.6. Utvärderingsresultat	
5.7. Fondfakta	
6. Förändring av kategorin	27
6.1. Kvalitet, risk och avkastning	
6.2. Avgifter	
6.3. Hållbarhet	
6.4. Valfrihet	
7. Fondtorgsnämndens slutsatser	31

1. Sammanfattning

Fondtorgsnämnden offentliggjorde den 19 februari 2025 beslut om tilldelning i upphandlingen av nordiska aktiefonder med inriktning mot investeringar i småbolag till premiepensionens fondtorg. Beslutet berör 55 000 sparare med ett samlat kapital om 9 miljarder kronor per den 31 december 2024.

Fyra fondförvaltare får möjlighet att teckna avtal gällande totalt fyra fonder på premiepensionens fondtorg, varav en fond är ny på plattformen.

För pensionsspararna innebär upphandlingen att fonderna i kategorin nu genomgått en omfattande kontroll och håller hög kvalitet. Samtidigt har den genomsnittliga årliga avgiften för fonderna i kategorin minskat med över 50 procent från 0,515 till 0,244 procent. Det är dock värt att notera att en av fonderna har upphandlats till en högre avgift än i utgångsläget vilket påverkar en stor del av spararna. Därtill har minimivån avseende hållbarhet i fonderna höjts.

Fonderna som upphandlas ska enligt lag vara lämpliga, kontrollerbara, hållbara, kostnadseffektiva och av hög kvalitet. Dessutom ska utbudet på fondtorget innebära valfrihet för pensionsspararna.

Fondtorgsnämnden har genomfört upphandlingen av nordiska småbolagsfonder parallellt med upphandlingen av nordiska aktiefonder med inriktning mot stora och/eller medelstora bolag. Det innebär att flera delar kunnat samordnas i upphandlingarna såsom projektadministration och intervjumöten. Målsättningen är att säkerställa ett fondutbud av hög kvalitet till konkurrenskraftiga avgifter och därmed skapa förutsättningar för en tryggare och högre premiepension.

De fondförvaltare och fonder som får tilldelning är:

- **Fondbolaget Fondita Ab**
Fondita Nordic Small Cap
- **Handelsbanken Fonder AB**
Handelsbanken Nordiska Småbolag
- **Nordea Funds Ltd**
Nordea Småbolagsfond Norden
- **SEB Investment Management AB**
SEB Nordic Small Cap Fund

2. Fondtorgsnämndens uppdrag

Fondtorgsnämnden är en statlig myndighet med uppgift att upphandla, granska och kvalitetssäkra fonder i det svenska premiepensionssystemet.

Fonderna till premiepensionens fondtorg upphandlas i syfte att kvalitetssäkra fonder och fondförvaltare och därigenom tillvarata pensionspararnas intressen. Fondtorgsnämnden ska granska att

**FÖR ATT TILLVARATA
SPARARNAS INTRESSEN
STÄLLS HÖGA KRAV
PÅ FONDER OCH
FONDFÖRVALTARE**

fonder och fondförvaltare löpande under hela avtalstiden uppfyller villkoren i sina fondavtal.

För att tillvarata spararnas intressen ställs höga krav på de fonder och fondförvaltare som deltar på fondtorget. Utvärderingen och granskningen av fonder, fondförvaltare och förvaltningsverksamhet, såväl under som efter upphandling, syftar till att erbjuda ett pensionssparande av hög kvalitet som bidrar till en trygg pension.

Fonderna på det upphandlade fondtorget ska vara lämpliga för premiepensionssystemet, kostnadseffektiva, hållbara, kontrollerbara och av hög kvalitet. Dessa krav fastställs i den lag som reglerar Fondtorgsnämndens upphandlingar av fonder. Premiepensionssystemet och fondutbudet ska också präglas av valfrihet, där spararen har möjlighet att påverka sin risknivå och placeringsinriktning på förvaltningen av sin premiepension.

Fondtorgsnämnden övervakar fondtorget och kommer att upphandla nya fonder då fondavtal löper ut. Fondtorgsnämnden kommer även att kontinuerligt utvärdera utbudet på fondtorget och följa fondbranschens utveckling i stort. Omvärldsfaktorer och förändring i fondbranschen kan skapa behov av upphandlingar av nya kategorier som idag inte finns representerade på fondtorget.

3. Upphandlingsprocessen

Fondtorgsnämndens upphandlingsprocess är central i arbetet med upphandling av fonder till premiepensionens fondtorg. Processen är framtagen för att upphandla och utvärdera fonder, avseende de i lag fastställda kraven om lämplighet, hållbarhet, kontrollerbarhet, kvalitet och kostnadseffektivitet.

Detta kapitel syftar till att ge en överskådlig och förenklad bild av Fondtorgsnämndens upphandlingsprocess för allmänheten att kunna ta del av. Det innebär att kapitlet innehåller förkortade beskrivningar och exempel från upphandlingsdokumentationen i den aktuella upphandlingen. Om beskrivningar i denna rapport är förenklade på ett sätt så att uppgifter skulle kunna uppfattas som motstridiga i jämförelse med vad som anges i upphandlingsdokumentationen är det alltid de annonserade upphandlingsdokumenten som är styrande.

3.1. Fondtorgsnämndens marknadsdialog

Fondtorgsnämnden har enligt lag ett uppdrag att kontinuerligt föra en dialog med fondförvaltare, branschorganisationer och andra marknadsaktörer.

Syftet med marknadsdialogen är bland annat att, utifrån myndighetens behov, öka kunskapen om de fonder och fondförvaltare som finns på marknaden och vad de kan erbjuda. Genom att inhämta synpunkter från fondförvaltare kan myndigheten också ställa bättre och mer ändamålsenliga krav och villkor vid upphandlingarna. Vidare får myndigheten möjlighet att informera fondförvaltarna om myndighetens behov och önskvärt resultat, sprida information och inhämta synpunkter från fondförvaltarna. På detta sätt kan en dialog även bidra till att fondförvaltarna vid en senare upphandling lämnar anbud som i högre grad motsvarar det som efterfrågas av myndigheten. Genom en kontinuerlig dialog mellan myndigheten och fondförvaltarna förbereds marknaden inför kommande upphandlingar, vilket är ämnat att skapa förtroende och förutsättningar för ett brett samförstånd.

Dialogen kan föras på olika sätt, exempelvis genom möten, discussionsforum, externa remisser eller genom att skicka ut frågeställningar i syfte att inhämta viss information, så kallade *Request For Information, RFI*.

Dialogen sker i överensstämmelse med grundläggande principer för offentlig upphandling och den information som Fondtorgsnämnden delger branschaktörer offentliggörs även på myndighetens webbplats ftn.se.

3.2. Förberedande analys

Fondtorgsnämnden beslutar om en övergripande upphandlingsplan för fondtorget.

Inför varje enskild upphandling utvärderas den fondkategori som ska upphandlas utifrån utbud av fonder med relevant inriktning, pensionsspararnas efterfrågan, tillämpade förvaltningsstrategier, fondernas lämplighet för fondtorget, med mera. Analysen som görs i detta skede ligger till grund för utformningen av upphandlingsdokumentationen i den specifika upphandlingen.

3.3. Framtagande av upphandlingsspecifikationer

Innan en upphandling annonseras utformas upphandlingsdokumentationen. Fondtorgsnämnden fastställer en

**FÖR ATT ETT ANBUD
SKA UTVÄRDERAS
KRÄVS ATT FONDEN
UPPFYLLER SAMTLIGA
OBLIGATORISKA
KRAV SOM STÄLLS I
UPPHANDLINGEN**

upphandlingsspecifikation för varje upphandling utifrån de förutsättningar som gäller i den enskilda upphandlingen.

Upphandlingsdokumentationen är relativt omfattande och beskriver bland annat de allmänna förutsättningarna för upphandlingen och den utvärderingsmodell som kommer att tillämpas. Den innehåller frågor till de fondförvaltare som deltar i upphandlingen om till exempel förvaltningsverksamhet, finansiell stabilitet, riskhantering, transparens och tillgänglighet av data. Innan upphandlingen annonseras fattar Fondtorgsnämnden beslut om att godkänna upphandlingsdokumentationen inklusive fondavtal med bilagor.

3.4. Annonsering av upphandling

Upphandlingarna av fonder till premiepensionens fondtorg annonseras via upphandlingsplattformen e-Avrop. Efter annonsering följer en period då anbudsgivare kan inkomma med anbud. Längden på tidsperioden för att inkomma med anbud varierar mellan upphandlingar. Frågor om upphandlingen kan ställas fram till tio dagar innan tidsfristen för inlämnande av anbud löper ut och dessa besvaras löpande via e-Avrop, fram till och med sex dagar innan anbudstiden löper ut.

3.5. Krav, uteslutningsgrunder och utvärdering

3.5.1. Kontroll av kravuppfyllnad

Anbudsöppningen utgör starten på prövningen och utvärderingen av anbudet. Den första delen innebär kontroll av uppfyllnad av obligatoriska krav. Fondtorgsnämndens kansli kontrollerar att inkomna anbud är kompletta, att anbudsavgiften är betald och att anbudet möter såväl generella som upphandlingsspecifika obligatoriska krav samt att det inte föreligger några uteslutningsgrunder.

Exempel på ett obligatoriskt krav i en upphandling är att fondförvaltaren, och en eventuell kapitalförvaltare, ska ha förvaltat kapital inom samma strategi som upphandlingen avser under en sammanhängande period om minst tre år under de senaste fem åren.

Uteslutningsgrund kan exemplifieras med att fondförvaltaren eller kapitalförvaltaren dömts för vissa typer av ekonomisk brottslighet eller att fondförvaltaren otillbörligen försöker snedvrída konkurrensen eller påverka den upphandlande myndighetens beslutsprocess.

För att ett anbud ska utvärderas krävs att fonden uppfyller samtliga obligatoriska krav som ställs i upphandlingen och att ingen

uteslutningsgrund föreligger. De anbud som uppfyller kraven utvärderas i nästa fas av upphandlingen.

3.5.2. Kvalitativ och kvantitativ utvärdering

I utvärderingen görs en djupgående kvalitativ och kvantitativ analys som syftar till att bedöma informationen som lämnats i anbudet. De fondförvaltare som bäst uppfyller tilldelningskriterierna kallas till intervjuer. Hur många fondförvaltare som maximalt kan kallas till intervju varierar och framgår av upphandlingsinstruktionerna för respektive upphandling.

Utvärderingskriterierna och dess respektive vikter i utvärderingen framgår av anbudsunderlaget (RFP, Request for Proposal). Under utvärderingen av anbudet bedömer Fondtorgsnämnden bland annat:

- **Investeringsfilosofin:** Investeringsfilosofin ska vara tydlig och beskriva hur förvaltaren strävar efter att skapa mervärde för spararna. Filosofin ska efterlevas och återspeglas i det dagliga arbetet.
- **Investeringsprocessen:** Investeringsprocessen beskriver hur förvaltningen utförs. Varje steg i processen ska beskrivas från idé till portföljkonstruktion liksom vem som gör vad och med vilka befogenheter. Bevis på disciplin, struktur och repeterbarhet ska uppvisas.
- **Förvaltarresurser:** Både portföljförvaltare och biträdande portföljförvaltare, med team, samt alla andra resurser inom organisationen som nyttjas utvärderas. Organisation, mångfald, personalsättning, kompetensutveckling och företagskultur beaktas.
- **Investeringsresultat:** Resultat utvärderas för att få ett kvitto på att fondförvaltarens process och filosofi fungerar – att förmåga och förutsättningar finns för att skapa avkastning inom vald investeringsriktning. Utvärderingen består av djupgående kvantitativa analyser som syftar till att verifiera att förvaltningen av fonden går till på det sätt som beskrivs i anbudet och att detta kan observeras i historiska data.
- **Administration och riskkontroll:** Fondförvaltarens organisation av kontrollfunktioner för riskhantering, riskkontroll, regel efterlevnad och revision inklusive förmågan att övervaka och hantera risker inom fonden och förvaltningsorganisationen bedöms.

Observera att detta är en förenklad beskrivning. De fullständiga och styrande tilldelningskriterierna beskrivs i den annonserade upphandlingsdokumentationen.

3.5.3. Intervjumöten

Fondtorgsnämndens kansli gör platsbesök och håller intervjumöten med representanter för anbudsgivaren. Syftet med intervjumötet är att validera den i anbudet lämnade informationen. Intervjuerna kan inte leda till högre poängsättning i upphandlingen men kan resultera i poängavdrag om Fondtorgsnämnden upptäcker att information som lämnats i anbudet inte överensstämmer med till exempel anbudsgivarens organisation, verksamhet eller förvaltning.

3.5.4. Revidering av pris

De fondförvaltare som valts ut till intervjumöten erbjuds efter att dessa ägt rum möjlighet att skriftligen lämna ett reviderat och slutgiltigt erbjudande om ett lägre pris. Det innebär att en fondförvaltare får sänka det pris som initialt angivits i anbudet, men inte höja det.

3.6. Beslut

När utvärderingen i upphandlingen är klar och slutpoäng är fastslagna fattar Fondtorgsnämnden beslut om vilka fondförvaltare som får tilldelning och därmed får teckna fondavtal och erbjuda fonder på premiepensionens fondtorg. Tilldelningsbeslutet offentliggörs via e-Avrop samt på myndighetens webbplats ftn.se. Tilldelningsbeslutet vinner laga kraft efter en avtalsspärr om tio dagar som börjar löpa efter offentliggörandet.

3.7. Allokering och avregistrering

I samband med att en upphandling av en fondkategori annonseras sägs fondavtalen upp för de anslutna fonderna inom kategorin. De uppsagda fonderna finns dock kvar på det anslutna fondtorget till dess att upphandlingen är slutförd.

När upphandlingen är slutförd och tilldelningsbeslutet vunnit laga kraft påbörjas avregistreringen av de uppsagda fonderna som inte tilldelats fondavtal. När fondavtal har ingåtts för de upphandlade fonderna registreras dessa i Pensionsmyndighetens system, om de inte funnits med på fondtorget sedan tidigare, och blir därmed valbara för pensionsspararna.

Fördelningsordningen för allokering av kapital innebär att premiepensionsmedlen som ska överföras från avregistrerade fonder fördelas lika mellan upphandlade fonder, dock med vissa undantag. Exempelvis behåller de fonder som sedan tidigare är registrerade på fondtorget, och som upphandlats, sitt befintliga kapital. Om befintligt kapital i en fond understiger dess genom fördelningsordningen

De fullständiga och styrande bestämmelserna om fördelningsordningen finns i upphandlingsinstruktionerna för aktuell upphandling.

tilldelade kapital kan fonden erhålla medel upp till samma nivå som övriga upphandlade fonder. Pensionsspararna har alltid möjlighet att välja att byta fonder, vilket innebär att det inte finns någon garanti för hur stort kapital en upphandlad fond tilldelas.

3.7.1. Information till sparare

Efter avslutad upphandling meddelar Pensionsmyndigheten de sparare med placerade medel i fonder som inte längre omfattas av ett fondavtal, att fonden kommer att avregistreras från fondtorget. Den enskilda spararen behöver inte göra ett eget val, utan spararens fondmedel förs automatiskt över till en likvärdig upphandlad fond i motsvarande kategori. En sparare kan när som helst byta fond inom premiepensionen.

Om en sparare investerat i en fond på det befintliga fondtorget som får tilldelning i upphandlingen behöver spararen inte göra någonting då medlen kommer att kvarstå i fonden.

3.8. Löpande granskning och utvärdering

En förutsättning för att en fond ska fortsätta att erbjudas på fondtorget är att den upprätthåller den höga kvalitet som upphandlats, och att fondförvaltarna agerar med spararnas intresse i fokus under hela avtalsperioden.

De upphandlade fonderna granskas och utvärderas utifrån de obligatoriska krav och tilldelningskriterier som specificerats i fondavtalet. Om en fond inte längre lever upp till fondavtalet under avtalsperioden kan det leda till uppsägning.

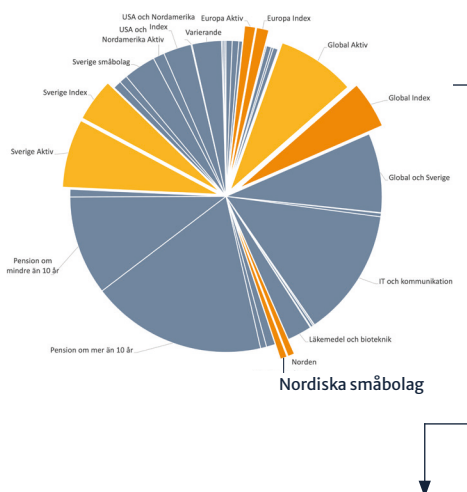
För att möjliggöra granskning ska fondförvaltaren löpande bistå Fondtorgsnämnden med den information som specificeras i fondavtalet. Insamling av information kommer till exempel att ske via utskickade frågeformulär och vid behov även på begäran av Fondtorgsnämndens kansli.

4. Kategorin nordiska småbolagsfonder idag

Den aktuella upphandlingen berör fondkategorin Norden på det befintliga fondtorget. Totalt var drygt 17,7 miljarder placerat i fonderna inom kategorin per den 31 december 2024, varav 9 miljarder i fonder med inriktning på småbolag. Detta motsvarar cirka en procent av det totala kapitalet på fondtorget. I samband med denna upphandling beslutades att kategorin nordiska aktiefonder ersätts av de två nya kategorierna Norden (stora och medelstora bolag) och Norden Småbolag.

4. Kategorin nordiska småbolagsfonder idag

4.1. Fondutbud

Per den 31 december 2024 bestod utbudet av nordiska småbolagsfonder på dagens anslutna fondtorg, av fem fonder. Av dessa fem förvaltades en av en svensk fondförvaltare och fyra av fondförvaltare från andra nordiska länder. Antalet sparare i fonderna var cirka 55 000.

78 procent av kapitalet var placerat i den största fonden och sammantaget var 99,8 procent av kapitalet placerat i de fyra största fonderna.

Fonderna i det befintliga utbudet på fondtorget per 2024-12-31:

Nordiska småbolagsfonder

Fonder på plattformen i dag: 5

Antal fonder som ska upphandlas: 4

Totalt kapital: 9 miljarder SEK

Andel av totalt kapital: (exkl AP7 Såfa) cirka 1 %

Fondförvaltare	Fond
Aktia Fund Management Company	Aktia Nordic Small Cap
Fondbolaget Fondita Ab	Fondita Nordic Micro Cap
Fondbolaget Fondita Ab	Fondita Nordic Small Cap
Handelsbanken Fonder AB	Handelsbanken Nordiska Småbolagsfond
Nordea Funds Ltd	Nordea Småbolagsfond Norden

0,515%

**DEN LIKAVIKTADE
SNITTAVGIFTEN EFTER
RABATT I DECEMBER
2024**

4.2. Avgifter

Per den 31 december 2024 var den likaviktade genomsnittliga årliga avgiften inom kategorin 0,515 procent, efter Pensionsmyndighetens rabatt. Medianavgiften var 0,677 procent med en spridning från som lägst 0,265 procent till som högst 0,677 procent.

4.3. Avkastning

Den genomsnittliga årliga avkastningen de senaste tre åren fram till den 31 mars 2024 för kategorin uppgick till -0,1 procent. Detta kan jämföras med det kategoriindex, VINX Small Cap Net Index, som används i upphandlingen av kategorin. Kategoriindexet hade under samma tidsperiod en genomsnittlig årlig avkastning på 4,3 procent.

Fonderna i kategorin har således de senaste tre åren haft en årlig avkastning som i snitt varit drygt fyra procentenheter lägre än kategoriindex. Under samma period har spridningen i utfall mellan fonderna varit från en årlig avkastning på -6,5 procent till 7,6 procent per år. Endast en av fem fonder har de senaste tre åren haft en årlig avkastning som överstigit avkastningen för kategoriindex.

4.4. Hållbarhet

På dagens anslutna fondtorg finns det endast ett krav avseende hållbarhet. Fondförvaltarna ska ha undertecknat, eller omfattas av de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar, Principles for Responsible Investment (PRI). Det är ett fortsatt krav på fondförvaltare på det upphandlade fondtorget.

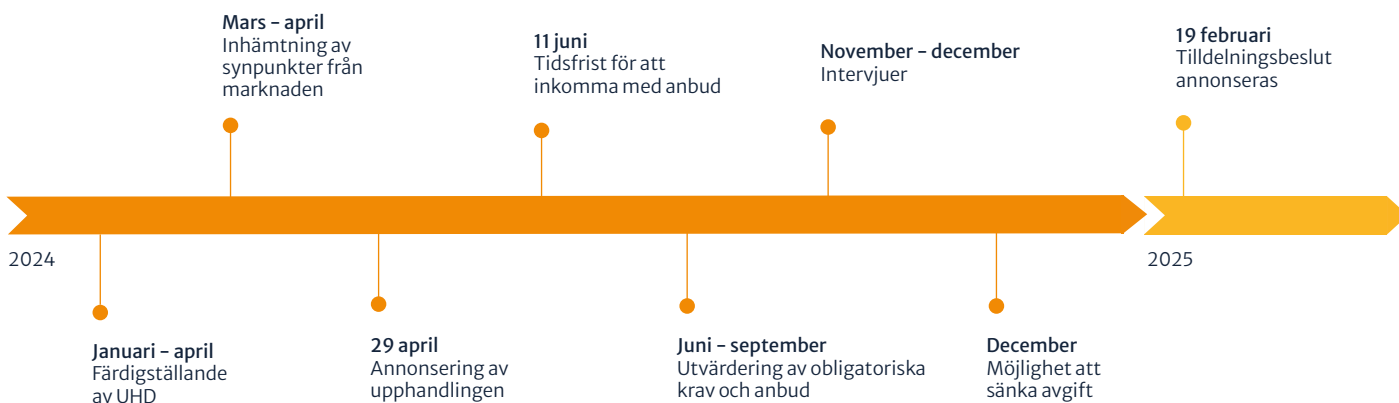
Samtliga fem småbolagsfonder i den befintliga kategorin på dagens fondtorg främjar hållbarhet (rapporterar enligt SFDR artikel 8).

5. Resultat av upphandlingen

Upphandlingen annonserades den 29 april 2024 och tilldelningsbeslut offentliggjordes den 19 februari 2025. Totalt inkom tio anbud och av dessa tilldelades fyra fondförvaltare fondavtal för erbjudande av fyra fonder på premiepensionens fondtorg.

5. Resultat av upphandlingen

För fullständiga och styrande bestämmelser i upphandlingen, se upphandlingsdokumentationen.

5.1. Upphandlingens omfattning

Den aktuella upphandlingen avser aktivt förvaltade UCITS-fonder som placerar i nordiska aktier med huvudsaklig inriktning mot investeringar i småbolag. Aktiv risk relativt fondens jämförelseindex ska vara minst två procent och maximalt tillåten aktiv risk mellan valt jämförelseindex och Fondtorgsnämndens kategoriindex, VINX Small Cap Net Index är fyra procent.

I och med upphandlingen har kraven på fonderna höjts vad gäller hållbarhet, jämfört med kraven på det befintliga fondtorget. Ett exempel på detta är kravet att fondförvaltaren i sin förvaltning använder en normbaserad screening för att identifiera eventuella överträdelser av internationella normer, exempelvis Global Compacts principer om ansvarsfullt företagande och att fondförvaltaren ska identifiera hur väl de verksamheter fonden investerar i tar hänsyn till miljömässiga-, sociala- och bolagsstyrningsaspekter.

Enligt upphandlingsdokumentationen var avsikten att tilldela fyra fondavtal i fondkategorin.

10 st

INKOMNA ANBUD

5.2. Inkomna anbud

Totalt inkom 10 anbud under anbudstiden.

	Fondförvaltare	Fond
1	Aktia Fund Management Company	Aktia Nordic Small Cap
2	Alfred Berg Kapitalforvaltning AS	Alfred Berg Nordic Small Cap
3	DNB Asset Management AS	DNB Fund Nordic Small Cap
4	Fondbolaget Fondita Ab	Fondita Nordic Small Cap
5	Handelsbanken Fonder AB	Handelsbanken Nordiska Småbolag
6	Nordea Funds Ltd	Nordea Småbolagsfond Norden
7	Schroders plc	Schroder International Selection Fund Nordic Smaller
8	SEB Investment Management AB	SEB Nordic Small Cap Fund
9	Swedbank Robur Fonder AB	Swedbank Robur Småbolagsfond Norden
10	Ålandsbanken Fondbolag Ab	Ålandsbanken Nordiska Småbolag

5.3. Kravuppfyllnad

Fondtorgsnämndens kansli kontrollerade inkomna anbud med avseende på administrativa krav, uteslutningsgrunder och obligatoriska krav. Ett anbud uppfyllde inte kraven och genomgick därmed ingen fullständig utvärdering. Anbudet avisades för att kravet på erfarenhet av strategin inte kunde anses vara uppfyllt.

5.4. Utvärdering av anbud

Stor vikt i utvärderingen läggs vid fondens investeringsfilosofi, investeringsprocess, fondförvaltarens kontrollfunktioner samt det pris som erbjuds. Även fondens förvaltarorganisation och dess investeringsresultat vägs in i utvärderingen.

Tre av anbuderna uppnådde inte de 2,8 poäng som krävs för vidare utvärdering och intervju.

5.4.1. Intervjumöten

I upphandlingsinstruktionerna för den aktuella upphandlingen framgår att maximalt tio fondförvaltare kunde kallas till intervjumöte. Totalt intervjuades sju fondförvaltare varav en av skäl som angivits ovan senare avisades.

Det övergripande syftet med upphandlingens intervjumöten är att verifiera de svar som fondförvaltaren lämnat i anbudet.

För fullständig information, se de annonserade upphandlingsdokumenten.

5.4.2. Revidering av pris

I den avslutande delen av utvärderingsfasen erbjuds intervjuade fondförvaltare möjligheten att sänka det pris som angivits i anbudet. Därefter sätts de slutgiltiga poäng som ligger till grund för Fondtorgsnämndens tilldelningsbeslut.

Fem av de kvarvarande sex anbudsgivarna valde att revidera det erbjudna priset.

5.5. Tilldelningsbeslut

Av totalt tio inkomna anbud tilldelas fyra fondförvaltare fondavtal med Fondtorgsnämnden. Dessa fondförvaltare och fonder är de som erhållit högst poäng i den sammanvägda utvärderingen av anbuden samt uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen.

De fyra fondförvaltare och fonder som får tilldelning är:

- **Fondbolaget Fondita Ab**
Fondita Nordic Small Cap
- **Handelsbanken Fonder AB**
Handelsbanken Nordiska Småbolag
- **Nordea Funds Ltd**
Nordea Småbolagsfond Norden
- **SEB Investment Management AB**
SEB Nordic Small Cap Fund

Resurser, fondförvaltare och kapitalförvaltning

avser kapitel fyra och fem i anbudsunderlaget.

Fond, filosofi och process

avser kapitel sex och sju i anbudsunderlaget.

Administration och risk-

kontroll avser kapitel åtta till 10 i anbudsunderlaget.

Historisk avkastning

avser kapitel 11 i anbudsunderlaget.

Avgifter avser kapitel 12 i anbudsunderlaget.

5.6. Utvärderingsresultat

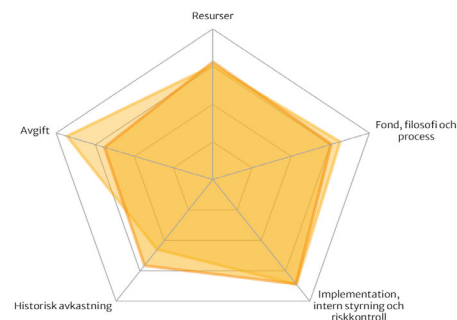
Diagrammen nedan illustrerar de upphandlade fondernas utvärderingsresultat avseende tilldelningskriterierna i upphandlingen. Resultatet för varje fond som fått tilldelning visas i relation

till det genomsnittliga resultatet för de sex fonder och fondförvaltare där en fullständig utvärdering inklusive intervjumöte genomförts.

I utvärderingen betygssätts svaren i anbudsunderlaget på en skala 0-4. Observera att tilldelningskriterierna har olika vikt i utvärderingen men att detta inte beaktas i diagrammen.

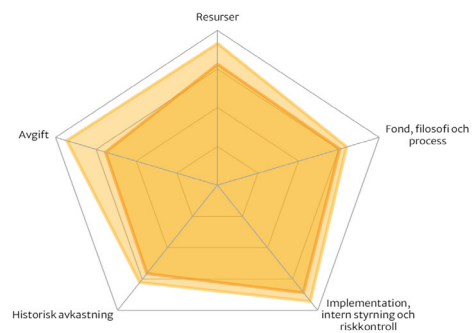
Fondbolaget Fondita Ab

- Fondita Nordic Small Cap
- Medel utvärderade fonder

Handelsbanken Fonder AB

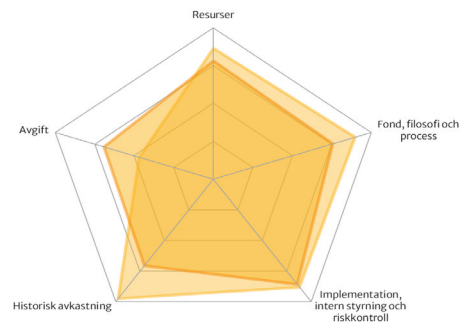
- Handelsbanken Nordiska Småbolag
- Medel utvärderade fonder

5. Resultat av upphandlingen

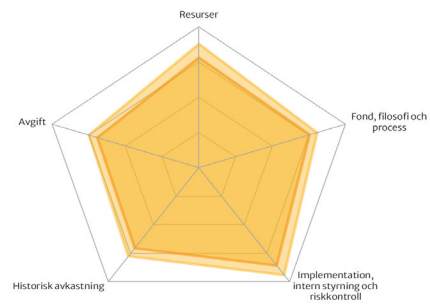
Nordea Funds Ltd

- Nordea Småbolagsfond Norden
- Medel utvärderade fonder

SEB Investment Management AB

- SEB Nordic Small Cap Fund
- Medel utvärderade fonder

5.7. Fondfakta

5.7.1. Fondita Nordic Small Cap

Fonden är en aktivt förvaltad nordisk aktiefond som investerar i bolag med tillväxtprofil till rimlig värdering. Fonden har en investeringshorisont om fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av ca 40 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	Fondbolaget Fondita Ab
Kapitalförvaltare	-
Upphandlad avgift (pris)	0,187 %
Startår	1997
Ny på fondtorget	Nej
Jämförelseindex	MSCI Nordic Countries Small Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	FI0008802871

5.7.2. Handelsbanken Nordiska Småbolag

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som investerar i värde-, kvalitets- och tillväxtbolag. Fonden har en investeringshorisont om fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av ca 170 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	Handelsbanken Fonder AB
Kapitalförvaltare	-
Upphandlad avgift (pris)	0,190 %
Startår	1998
Ny på fondtorget	Nej
Jämförelseindex	SIX SRI Nordic 200 Small Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	SE0000522724

5.7.3. Nordea Småbolagsfond Norden

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som investerar i kvalitetsbolag. Fonden har en investeringshorisont om tre till fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av ca 180 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	Nordea Funds Ltd
Kapitalförvaltare	Nordea Investment Management AB
Upphandlad avgift (pris)	0,350 %
Startår	2011
Ny på fondtorget	Nej
Jämförelseindex	Carnegie Nordic Small Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	FI0008813365

5.7.4. SEB Nordic Small Cap Fund

Fonden är en aktivt förvaltd nordisk aktiefond som investerar i kvalitetsbolag. Fonden har en investeringshorisont om minst fem år. Investeringsprocessen baseras på fundamental bolagsanalys. Portföljen består av mellan 30 och 50 innehav.

Fondfakta	
Fondförvaltare	SEB Investment Management
Kapitalförvaltare	-
Upphandlad avgift (pris)	0,250 %
Startår	2009
Ny på fondtorget	Ja
Jämförelseindex	VINX Small Cap
SFDR	Artikel 8
ISIN	LU2815982363

6. Förändring av kategorin

Den nya kategorin nordiska småbolag består efter upphandlingen av fyra fonder, en minskning från tidigare fem fonder med inriktning på småbolag i fondkategorin Norden. Av dessa fyra fonder är en fond ny inom premiepensionen och tre finns sedan tidigare med i utbudet på fondtorget.

Detta kapitel syftar till att belysa skillnader mellan fonderna inom den befintliga kategorin och fonderna i den upphandlade kategorin. Observera att detta inte är en del i den utvärdering som skett inom ramen för upphandlingen.

Två av dessa har upphandlats till ett lägre pris än tidigare. Den tredje fonden har upphandlats till ett högre pris än det som erbjuds i dagsläget på fondtorget. Spararna i denna fond (41 000 sparare per den 31 december 2024) kommer därmed att få en högre avgift för samma fond under förutsättning att de inte gör ett annat fondval efter upphandlingen. Berörda sparare kommer att informeras om höjning via brev från Pensionsmyndigheten. Trots att avgiften är högre bedömer Fondtorgsnämnden att det är en kostnadseffektiv fond med en konkurrenskraftig avgift.

En förklaring till den högre upphandlade avgiften i detta fall är den rabattmodell som har tillämpats på det anslutna fondtorget. Ju mer kapital en fondförvaltare har haft på fondtorget, desto lägre har avgifterna blivit. Upphandlade fonder prissätts utan koppling till fondförvaltarens totala kapital på fondtorget.

6.1. Kvalitet, risk och avkastning

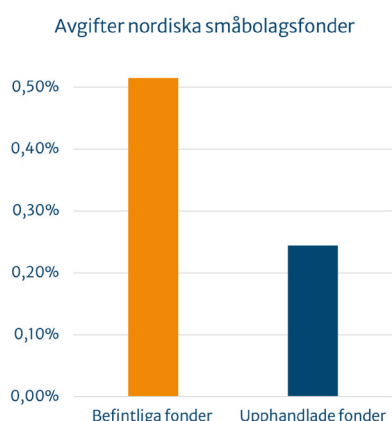
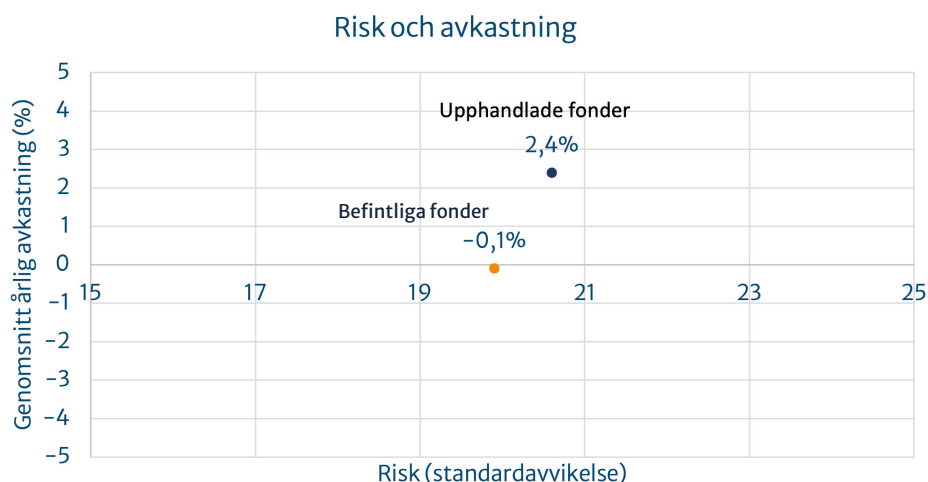
Samtliga fonder som tilldelas fondavtal uppfyller Fondtorgsnämndens krav på kvalitet. Detta innebär att fonderna bedöms ha god sannolikhet att över tid generera meravkastning till pensionsspararna.

Kvalitet utvärderas endast på fonder som deltagit i en upphandling och inte på fonder i det befintliga anslutna utbudet. Det är därför inte möjligt att analysera hur kvaliteten har förändrats genom upphandlingen.

En jämförelse av historisk avkastning inom kategorin under de senaste tre åren, fram till den 31 mars 2024, visar att fonderna på det anslutna fondtorget haft en genomsnittlig årlig avkastning om -0,1 procent efter avgift. Under samma tidsperiod har de upphandlade fonderna haft en genomsnittlig årlig avkastning om 2,4 procent efter avgift. Upphandlingens kategoriindex VINX Small Cap Net Index mätt i svenska kronor har under samma tidsperiod haft en genomsnittlig årlig avkastning på 4,3 procent.

Den upphandlade gruppen har under treårsperioden fram till den 31 mars 2024 haft en något högre risk, mätt som standardavvikelse än fonderna i det befintliga utbudet. De upphandlade fonderna har således under denna period i snitt haft en högre avkastning till en något högre risk jämfört med fonderna i det befintliga utbudet.

Den upphandlade gruppen har under en treårsperiod fram till den 31 december 2023 haft en något lägre risk, mätt som standardavvikelse än fonderna i det befintliga utbudet. De upphandlade fonderna har således under denna period i snitt haft en högre avkastning till en lägre risk jämfört med fonderna i det befintliga utbudet.

6.2. Avgifter

Den genomsnittliga avgiften i det befintliga utbudet var vid tiden för upphandlingens annonsering 0,515 procent. Den genomsnittliga avgiften i det upphandlade utbudet är 0,244 procent vilket motsvarar en sänkning av avgiften med drygt 50 procent.

Trots att den genomsnittliga avgiften har sänkts för de nordiska småbolagsfonderna har avgiften för en fond ökat med 8,5 baspunkter i och med upphandlingen. Detta kan delvis förklaras av den rabattmodell som historiskt har tillämpats för fondtorget. I utgångsläget är det 41 000 sparare som berörs av den höjda avgiften.

6.3. Hållbarhet

För att uppfylla det lagstadgade kravet om att upphandla hållbara fonder har Fondtorgsnämnden beslutat om obligatoriska krav avseende hållbarhet på både fondförvaltare och fonder. De fonder som har upphandlats uppfyller samtliga obligatoriska krav avseende hållbarhet. Det innebär att miniminivån avseende hållbarhet i fondutbudet inom kategorin har höjts jämfört med läget före upphandlingen. Innebörden av det är bland annat att samtliga upphandlade fonder har inrättat processer, integrerade med fondens investeringsprocess och process för aktivt ägande, för att identifiera om

verksamheter som fonden investerar i bryter mot Global Compact, FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNPG) eller OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt har riktlinjer för hur fondförvaltaren i så fall ska agera i egenskap av investerare utifrån denna information.

6.4. Valfrihet

Valfrihet har inte varit en del av utvärderingen i upphandlingen men Fondtorgsnämnden har ett övergripande krav att ta hänsyn till valfrihet i sitt beslutsfattande. Fondutbudet ska erbjuda valfrihet för spararna exempelvis avseende fonder med olika placeringsinriktning och risknivå. Detta uppnås främst genom att upphandla olika fondkategorier snarare än att upphandla olika fonder inom en och samma kategori.

Antalet fonder i den upphandlade kategorin är nu fyra jämfört med tidigare fem fonder. De fyra upphandlade fonderna anses vara tillräckligt många för att uppnå motsvarande bredd i utbudet inom kategorin som tidigare.

Före upphandlingen var 99,8 procent av kapitalet inom kategorin placerat i de i de fyra största fonderna. Spararna har alltså endast i begränsad omfattning nyttjat det fulla utbudet.

Fondtorgsnämnden bedömer att det även efter upphandlingen finns en tillräcklig valfrihet för att tillgodose spararnas efterfrågan.

7. Fondtorgsnämndens slutsatser

Fonderna som upphandlas ska enligt lag vara lämpliga, kontrollerbara, hållbara, kostnadseffektiva och av hög kvalitet. Dessutom ska utbudet på fondtorget innebära valfrihet för pensionsspararna. Fondtorgsnämnden kan konstatera att det inkommit tillräckligt många anbud av hög kvalitet i upphandlingen för att möjliggöra ett slutresultat som lever upp till lagkraven.

Trots att det geografiska området Norden medför ett brett utbud av bolag och möjlighet till god riskspridning mellan regioner och branscher har svenska pensionssparare, historiskt, i liten utsträckning valt att placera sina medel i nordiska fonder. Sverige- och globalfonder har exempelvis varit populärare val. Under upphandlingsperioden har det även framkommit att nordiska aktiefonder med inriktning mot småbolag sällan har upphandlats av institutionella investerare. Med liten efterfrågan blir utbudet av fonder på marknaden begränsat vilket också märkts på antalet inkomna anbud. Fondtorgsnämnden menar att nordiska småbolag är en fondkategori med lämpliga egenskaper för en svensk pensionssparare och att den bör finnas representerad på fondtorget.

Upphandlingen innebär att antalet nordiska fonder med inriktning mot småbolag minskar från fem till fyra. Detta medför, allt annat lika, att möjligheten att på ett kvalitativt sätt granska fonderna ökar och att kontrollerbarheten inom kategorin förbättras. De upphandlade fonderna, varav tre redan idag finns på det anslutna fondtorget, uppfyller även de högre kraven i upphandlingen som syftar till att öka kontrollerbarheten såsom till exempel att investeringar i andra fonder inte är tillåtet.

Den genomsnittliga årliga avgiften inom kategorin minskar från 0,515 procent till 0,244 procent efter upphandlingen vilket innebär en sänkning med drygt 50 procent. Detta kombinerat med att de upphandlade fonderna håller hög kvalitet gör att Fondtorgsnämnden anser att det finns goda förutsättningar för att de upphandlade fonderna över tid ska generera en god avkastning till spararna. Dock är det värt att notera att den kapitalviktade avgiften i kategorin ökar i utgångsläget, då en fond med en stor del av spararna upphandlats till en högre avgift än tidigare.

Minimivån avseende hållbarhet har höjts inom kategorin genom upphandlingens obligatoriska krav på både fondförvaltare och eventuell kapitalförvaltare. Hållbarhetskraven i upphandlingen har säkerställt att analys av hållbarhetsrisker och möjligheter är väl integrerade i samtliga fonders investeringsprocesser och processer för aktivt ägande och röstning. Samtliga fonder inom kategorin har efter upphandlingen hållbarhet som en väl integrerad del i investeringsprocessen och rapporterar i enlighet med SFDR artikel 8.

Fondtorgsnämnden vill avslutningsvis tacka alla anbudsgivare för deltagande i upphandlingen.

